

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 32

Lýsingarprísur fyri mm: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Týsdagin 29. mai 1951

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

25. Árg.

VERKFAILLIÐ DAG FRÁ DEGI

SUNNUDAGIN 20. mai.

Úrslitið av atkvøðisgreiðsluni. - Fundur í Tórshøll. Útvarpingin.

Sunnukvøldið um 8-tíðina var stór mannamúgva komin saman utanfyri Tinghúsið. Nevndin fyri Føroya arbeiðarafelag var til fundar. Innan kl. 8 skuldi semingsmaðurin fáa svar aftur frá felagnum viðvíkjandi uppskotinum.

Kl. 8½ kom formaðurin Magnus Tórshøj út og segði frá, at semingsuppskotið var samtykt við atkvøðugreiðsluna úti á bygð. Atkvøðurnar vóru fallnar soleiðis: 67 móti uppskotinum, 35 fyri og 4 atkvøddu ikki.

Annars boðaði hann frá, at semingsmaðurin skuldi lata varpa út í hvørjum heilum tíma til miðnátt úrslitið, hetta varð tó ikki gjørt, sum vit skulu koma til aftur seinri.

Øgi kom í mannamúgvuna tá tey hoyrdu úrslitið og varð mangt og hvat rópt móti teimum ið stóðu á Tinghúsgáttini. Í einum stað var nógv fólk flokkað saman, mitt í tí rúgvuni stóð skrifarin hjá Føroya fiskimannafelag Ingvar Jacobsen, og hevði hann nóg mikið við at lurta eftir hvat fiskerir og arbeiðsmenn sögdu honum viðvíkjandi ísfiskasáttmálanum teir hava gjørt, onkur bað hann fara út aftur at koyra í bilinum hjá Chr. Holm.

Avgjört varð, at Havnar arbeiðsmannafelag skuldi halda fund í Tórshøll kl. 10. Bilar fullir av fólki koyrdu runt í býnum og boðaði frá. Á miðnátt var fundurin lokin, og hövdu teir tá atkvøtt um teir skuldu halda áfram við at streika ella ikki atkvøðurnar fullu soleiðis: 243 fyri at halda áfram 11 móti og 5 atkvøddu ikki.

Mánadagin hövdu vit so samrøðu við Magnus Tórshøj.

— Teir flestu av teimum ið møttu ígjákvøldið utanfyri Tinghúsið hildu tykkum gera skeið í at hava sent uppskotið út til atkvøðugreiðslu, og hví varð ikki útvarpað ígjákvøldið.

— Til tað fyrsta er at siga, at tá vit hava eitt demokratisk stýri her á landi má hvør einstakur limur hava loyvi at siga sína hugsan, vit nýggju ið eru í nevndini, kunnu ikki taka nakra avgerð ið er ímóti fleirtalinum.

Annars er tað brigslað okkum, at vit ikki tordu at senda uppskotið út til atkvøðugreiðslu, tí vit væntaðu tað varð viðtikið, so fyri at kanna stöðuna sendu vit tað út.

Á vegnum heim til fundin kom eg á tal við Ingvar Jacobsen, og segði

hann, at antin vit ætlaðu at halda áfram við streikuni ella ikki máttu vit um, men Føroya fiskimannafelag sendi undir øllum umstøðum fjarrit út til øll bygðafeløg um, at teir skuldu sjálvir landa skipini mánamorgunin, so tey kundu sleppa til Grönlands.

Viðvíkjandi útvarpinum er at siga, at eg í dag havi tosað við semingsmannin, og segði hann, at hann hevði tosað við landsstýrið um útvarpanina. Tá so varpast skuldi út varð ringt til Louis Zachariasen, Louis svaraði, at hann var lagstur, og fór ikki upp aftur til at fyrirreika útvarpanina.

Annars vildi semingsmaðurin hava okkum til at varpa tað út, men halda vit onga grund vera til tess, hvørt felag má taka avgerð sjálv.

MÁNADAGIN 21. mai:

Generalstreika.

Rutubátarnir steðgaðir.

Ravmagnsstreymurin

slitin. - Kravgonga.

»Vesturleið« á Havnina.

Mánamorgunin varð noktað mjólkabátunum at fara avstað.

Seinri um morgunin kom donsk viðaskonnart á Havnina, hon hevði ligið inni á Kollafirði undir streikuni, men fekk so boð um, at streikan var lokin. Tá teir komu móti landi var stór mannamúgva samankomin, endin varð ikki tikin, so teir máttu frá aftur. Aðru ferð teir royndu aftur fingi teir stevnið at, men fingi forboð fyrri at seta fast ella koma niður á kajuna. Skiparin kom so fram at tosa við teir, hann vildi einki til at fara frá. Ein av arbeiðsmönnum hevði verið og tosað við skrivstovuna, og var hann ikki meir enn oman aftur komin tá bilur kom fullur av arbeiðsmönnum, tá skiparin sá hesar var hann kvikur aftur og bakkaði frá og legði seg úti á.

Síðani fóru teir umboð á eina skonnart ið komin var um morgunin. Rópin vóru nógv, annars sóðu teir heldur ivingasamir út, ein Onglendingur gekk har og rópti og vildi til at loysa skonnartina aftur, hetta varð hann tó tosaður frá. Henda skonnartin fór so seinri frá.

Tá hetta var frá hondini kom »Vesturleið«, tá var rok. Fast fingi teir ikki loyvi atgera, fleiri vildu til at nokta ferðafólkinum í land, men tey komu tá. Løgtings-

maðurin Ellefsen stóð so hjartkiptur á dekkinum, mundi hann hugsa um, at alt hetta hevði hann og flokksmenn hansara á tingi gjørt? Teir fóru so vestur aftur, og vórðu teir bidnir um at heilsa Dánjali vestur og mangt annað varð sagt.

»Pride« fekk somu móttökuna.

Nakrir aðrir bátar komu við fólki, og gekk tað á sama hátt. Harimillur var »Stakksafossur« hann kom í Vágshotn, og legði upp á síðuna av Morgunroðanum, har flokkaðist øll umboð, so hann mundi farið runt, ovast stóð Erleundur Patursson.

Um somu tíð sum Pride kom og mátti venda aftur kom Medicus av Skálafjörðinum. Tá øll fólkamúgvan var stödd á kajini, eydnadist tað honum at fáa fólkið upp á Shellbrúna. Seinni tók hann fólkið aftur í Hoyvík. Fyri at forða hesum, varð streikuvakt sett í Hoyvík.

Ravmagnsverkið verður steðgað.

Kl. 3 fór stór kravgonga við Arbeiðsmannafelag niðan á ravmagnsverkið. Har var stongt tá ið niðan var komið, men umboðs-

TÝSDAGIN

Suðuroyingar koma norður. — Stór kravgonga. —

»Vesturleið« aftur. — Javnaðarflokkurin og Tjóðveldisflokkurin krevja tingið saman, Landsstýrið sigur nei. — Fundur í Tórshøll. — Handverksmeistararnir vilja samráðast. — Rádni slítur.

Tíðliga týsmorgunin stevnir skúta inn á Havnina við reyðum flaggi — flaggi Fylkingar — á stong. Tað er »Vörðan«, ið kemur av Tvøroyri við umboðsmönnum fyri arbeiðsmannafelagið »Fylking«. Teir hava kvøldið fyrri sent fyra snarfjarrit til Havnar, men einki svar fingið.

Kl. 4 fer stór kravgonga gjögn um tær vírfylltu götirnar. Á størum plakatum standa krøv arbeiðaranna. Myndin svarar: Eitt spark í reyvína. M. a. er eisini eitt kort av Føroyum, har øll streikuðkini eru litaði reyð. Hin parturin av Føroyum svartlitaður.

Javnaðarflokksins vegna verður hetta bræv sent til lögmann Føroya:

»Undirritaði J. P. Hendriksen, løgtingsmaður, loyvi mær Føroya javnaðarflokks vegna, at heita á lögtingið saman beinan vegin.

Á flogseðlum, ið uppslignir verða í býnum boðar 14. septmbr. frá at eisini Tjóðveldisflokkurin hevur vent sær til lögmannin í somu orðum.

Seinni um dagin fær Palli Hen-

menn felagsins sloppu inn. Tá samráðingarnar tóktust at ganga leingi trokaði mannamúgvan inn, og stutta løtu aftaná var streymurin avbrotin og streikuvaktir settar á verkinum.

Stór kravgonga.

Beint aftaná var stór kravgonga í býnum. Við trommuslagarum á odda varð gingið framvið Landsstýrinum og síðan út á kajuna at taka ímóti Ternuni, ið kom úr Suðuroy. Slíka móttöku hevur Ternan ikki fingið áður, har var slík mannamúgva samankomin, ið einans kann sammetast við ta ferðina tá kongur vitjaði Føroyar.

Annars vóru ikki stórvegis hendingar mánadagin, men nevast kann kortini at læringar vórðu ríknir úr arbeiði, teir bilar, ið royndu at koyra vórðu allir steðgaðir. Meðan fólkið var uppi á ravmagnsverkinum, kom politimeistarin við bili fullum av politistum niðan hagar. Hann slapp ikki longur, hol varð stungið á dekk og slangu.

Á Tvøroyri verður ein bilur steðgaður og kollveltur.

driksen, javnaðarflokksins vegna soljóðandi skriv frá lögmanni:

»Visandi til bræv tygara d. d. og til seinri samrøðu við tygum verður her víst sent tygum av brævi, sum í dag er sent Tjóðveldisflokkinum v. harra Hanus við Høgadalsá, her, viðvíkjandi spurninginum um møguliga at kalla tingið saman til eykasetu.»

Í hesum svari noktar lögmaður at kalla tingið saman.

Í Sosialinum, ið kom út hós-dagin verða hesar viðmerkingar gjørdar til svar lögmannsins:

— Eitt petti av hesum brævi skulu vit endurprenta:

»Aftaná samráðingar við ymsar tingmenn skal eg sigafrá, at eg ikki haldi tað vera neyðugt at kalla tingið saman til eykatingsetu.»

Brævið erundirritað av lögmanni og Th. Petersen. Hvørjir eru teir tingmenn hann hevur tosað við? Í hvussu er hevur hann ikki samrátt seg við nakran javnaðarmann.

Kl. 8 um kvøldið hittast 600 arbeiðarar í Tórshøll til fund ar-